

Hoofdpunten Monitoring Rundergezondheidszorg

Eerste kwartaal 2013

Diergezondheidssituatie rundvee in Nederland

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring 1 ^e kwartaal 2013
MKZ	Officieel vrij sinds 2001, laatste regionale uitbraken in 1986 en 2001.	
Tuberculose	Officieel vrij sinds 1999; Import van runderen uit België van bedrijven die nu TBC besmet blijken te zijn, heeft geleid tot de vondst van een 3 ^e besmet bedrijf in Nederland.	
Miltvuur	Niet aangetoond sinds 1994	Geen gevallen aangetoond
Rabiës	Laatste geval 2012 (hond)	
Aujeszky	Officieel vrij sinds 2004	
Brucellose	Officieel vrij sinds 1999	Bij bewaking in bloedmonsters van verwerpers geen infecties vastgesteld.
Leukose	Officieel vrij sinds 1999	Bij bewaking via tankmelkonderzoek of bloedmonsters slachtlijnen geen infecties vastgesteld.
BSE	Sinds 1997 88 BSE gevallen. Sinds 2010 geen gevallen meer vastgesteld.	Geen BSE geval vastgesteld
Bluetongue	Officieel vrij sinds 2012 (alle serotypen).	
Leptospirose	99% van de melkveebedrijven heeft de <i>L. hardjo</i> vrije status. Slechts 2% van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen*	één tankmelkcomslag
Listeria	Bron meestal slecht geconserveerde graskuil	2 infecties aangetoond in verworpen vruchten en en 3 infecties bij runderen met hersenontsteking
Q fever	65% van de melkveebedrijven afweerstoffen aangetoond*. 11% van de niet-melkleverende bedrijven heeft dieren met afweerstoffen*	Geen infecties bij verworpen vruchten vastgesteld
Salmonellose	14% van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen*	Alle melkveebedrijven weten status via tankmelkonderzoek Q-lip, 9.4% afweerstoffen aangetoond.
Dekinfecties	Laatste 10 jaar niet aangetoond	Geen infecties met <i>Campylobacter fetus</i> ssp. <i>venerealis</i> en <i>Tritrichomonas foetus</i> aangetoond.
IBR	47% van de melkveebedrijven IBR vrij of tankmelk onverdacht. 21% van de melkveebedrijven IBR afweerstoffen aangetoond*. 17% van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met IBR afweerstoffen*.	0.1% tankmelkcomslagen bij IBR vrije bedrijven 0.2% tankmelkcomslagen bij IBR tankmelk onverdachte bedrijven. Bij 18% van de 68 UBN's die neusswabs hadden ingestuurd werd veldvirus aangetoond.
Paratuberculose	97% van de melkveebedrijven heeft een PPN status; 75% status A 2% van de melkveebedrijven deelnemer Para-intensief programma Status niet-melkleverende bedrijven onbekend	
BCK	Infecties met <i>Ovine herpesvirus type 2</i> komen incidenteel voor	3 infecties aangetoond bij sectie
Tekenziekten	Teken besmet met <i>Babesia divergens</i> , <i>Anaplasma phagocytophilum</i> en <i>Mycoplasma wenyonii</i> komen voor	Geen infecties gediagnosticeerd
BVD	31% van de melkveebedrijven heeft status BVD virus vrij of tankmelk onverdacht 13% van de melkveebedrijven had een recente BVD virus circulatie* 21% van de niet-melkleverende bedrijven had een recente BVD virus circulatie*	
Neospora	Belangrijke oorzaak van verwerpen 23% van de melkveebedrijven is deelnemer aan tankmelkonderzoek	Afweerstoffen aangetoond in 20% van de bloedmonsters van verwerpers
Leverbot	Infectie aanwezig, ernst afhankelijk van waterstand en regenval	2012 was een leverbotjaar; infectie aangetoond in monsters van 212 bedrijven

*Eindrapport Specifieke Monitoring 2011-2012; prevalentie studie

KORT NIEUWS

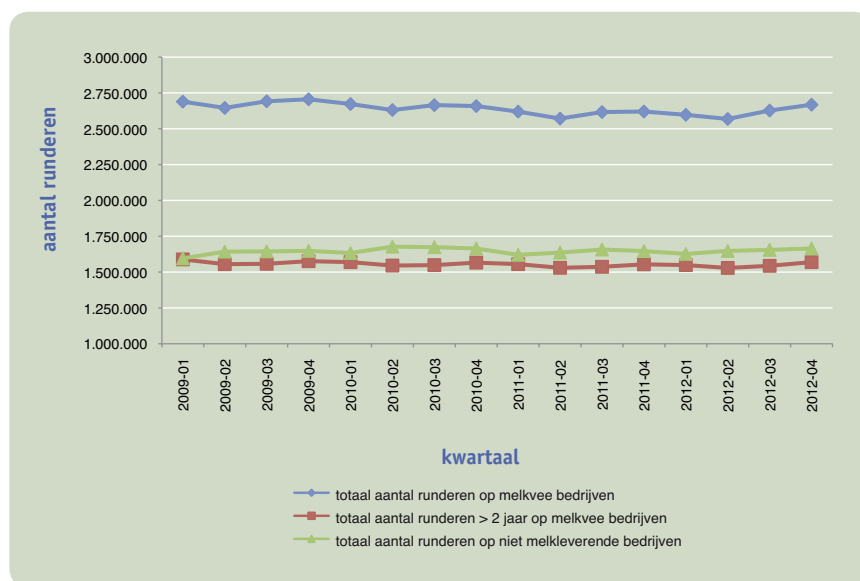
- **BVD:** Al 23% van de melkveebedrijven is BVD virus vrij en 8% is deelnemer aan het programma BVD tankmelk onverdacht. Deze percentages zijn stabiel ten opzichte van voorgaande kwartalen.
- **Ziekte preventie:** 9.1% van de melkveebedrijven heeft een vaste relatie met een jongvee-opfokker, zodat zij samen een veterinaire eenheid vormen om insleep van ziekten te voorkomen.
- **Rundertbc,** In Nederland vindt de bewaking op rundertbc plaats door visuele controle in het slachthuis. Via deze controle werden in 2012 twee met rundertbc besmette Belgische runderen gevonden. Via de tracing van geïmporteerde runderen van de naar aanleiding van deze bevindingen gevonden besmette Belgische bedrijven, is een besmet rund gediagnosticeerd op een derde Nederlands zoogkoeienbedrijf.
- **Salmonella:** 91% van de melkveebedrijven is tankmelk onverdacht. 86% van de niet-melkleverende bedrijven had geen dieren met afweerstoffen. Na een stijging in het 2e halfjaar van 2012 nu minder uitbraken op vleeskalverbedrijven.
- **Schmallenbergvirus:** Nog steeds enkele afwijkende kalveren gemeld. Twee afwijkende kalveren tegelijk geboren op één bedrijf met klinisch SBV beeld. Bij één kalf SBV vastgesteld.

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij de GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Het ministerie van EZ, PVV en PZ geven financiële ondersteuning aan de monitoring.

Aantal rundveebedrijven en runderen in Nederland in het eerste kwartaal 2013 (bron: GD-BRBS en I&R)

- 17.288 melkveebedrijven met runderen (-110 bedrijven t.o.v. 2012), in totaal 2.671.266 runderen (bedrijven worden groter; gemiddeld 91 melkkoeien)
- 21.131 niet melkleverende bedrijven (-14 bedrijven t.o.v. 2012), in totaal 1.645.063 runderen (bedrijven worden groter)

Resultaten Pilot-onderzoek toename neusswabs inzendingen voor IBR onderzoek in 2012

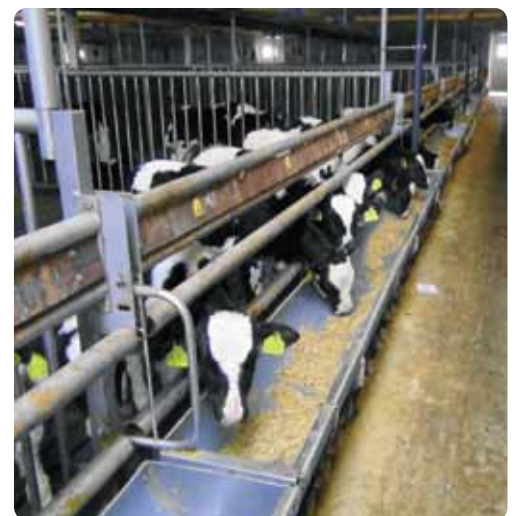
Tussen 1-10-2012 en 1-4-2013 werden meer neusswabs voor onderzoek ingestuurd dan verwacht. Ondanks het verhoogd aantal inzendingen was het aantal swabs waarin IBR virus werd aangetoond vergelijkbaar met andere kwartalen, waardoor het percentage aangetoonde IBR infecties lager ligt dan verwacht. De verheffing wordt dus niet veroorzaakt door een toename van het aantal IBR uitbraken. De resultaten van het laboratoriumonderzoek op andere aandoeningen en een enquête gehouden onder dierenartsen wijzen niet op een andere situatie dan vóór 1-10-2012. Met name de verschillende symptomen die op de bedrijven gezien werden, maken het niet waarschijnlijk dat er één ziekte de oorzaak is van de toename.

BVD type 2 op vleeskalverbedrijven

In maart ontstonden op een vleeskalverbedrijf in Gelderland ernstige klinische problemen veroorzaakt door BVD virus. In een paar weken tijd stierf meer dan 40% van de dieren. De dieren hebben zeer hoge koorts ($> 40,5^{\circ}\text{C}$), bloederige diarree, huidbloedingen en sterven binnen een paar dagen. Het sectiebeeld toont naast long- en darmontstekingen tevens verhoogde bloedingsneiging in de organen. Bij nadere typering van het virus door het Duitse referentie laboratorium FLI, wordt BVD type 2 vastgesteld. Een virusvariant die sterk lijkt op een eerder in Noordrijn-Westfalen vastgestelde BVD infectie op enkele melkveebedrijven.

Daarnaast is op drie vleeskalverbedrijven BVD vastgesteld waarbij het, afgaande op de klinische verschijnselen en de hoge uitval onder de kalveren, waarschijnlijk de type 2-variant betreft. Typeringsonderzoek wordt ingezet.

Op alle vier de bedrijven zijn kalveren uit Duitsland aangevoerd. Betrokken ketenpartijen zijn (via de begeleidingscommissie monitoring) geïnformeerd. Dierenartsen, veehouders en erfbetreders zijn door GD geïnformeerd over te nemen hygiëne- en managementmaatregelen. Er is, voor zover bekend, geen verspreiding naar omliggende rundveebedrijven.

Resultaten Pilot 'nieuwe meldingen productiedaling en diarree'

Naar aanleiding van de schmallenbergvirus (SBV) infectie in Nederland kwamen er bij de GD Veekijker in 2012 nog regelmatig vragen binnen over diverse ziekteverschijnselen en of deze passen bij een SBV infectie. Ook werd geregeld melding gemaakt van diarree en productiedaling bij de melkkoeien, met en zonder koorts. Een pilot is uitgevoerd om in beeld te krijgen of er nog steeds sprake was van een SBV infectie, of dat andere problemen de oorzaak zijn van de klachten. Van 21 melkveebedrijven zijn bloedmonsters ingestuurd voor virologisch onderzoek op het schmallenbergvirus. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat de klachten van diarree, productiedaling en eventueel koorts bij rundvee in 2012, in de meeste gevallen konden worden toegeschreven aan reguliere infectieuze oorzaken (o.a. BVD, coccidiose) of rantsoenproblemen.

Mycoplasma gewrichtsontsteking melkvee

Op vijf melkveebedrijven werden plotseling meerdere (5-20%) koeien zéér ernstig kreupel door een ontsteking in meestal het kogelgewricht van één voorpoot. Het gewricht was duidelijk gezwollen, warm en pijnlijk. Uit enkele ontstoken gewrichten werd *M. bovis* gekweekt. Bloedonderzoek van vijf dieren met klachten langer dan drie weken, liet een duidelijke toename in afweerstoffen t.o.v. mycoplasma zien. De ontsteking werd zowel bij vaarzen als bij hogere pariteiten waargenomen en onafhankelijk van het lactatiestadium. Begin 2012 werd één ernstige uitbraak van *M. bovis*-artritis gemeld op een groot melkveebedrijf (500 koeien) waar in één maand ruim 20 koeien moesten worden geëuthanaseerd in verband met welzijn en een slechte respons op antibiotica. Dit klinisch beeld werd eerder niet gemeld bij de GD Veekijker.